

Burgerakkoord Rheden CO₂-neutraal

12 november 2022

Hoe wordt Rheden CO₂-neutraal voor 2040?

Scan de QR code om de uitgebreide voorstellen te bekijken.

Toelichting:

Dit document bevat Het volledige Burgerakkoord Rheden CO₂-neutraal, zoals dat op 12 november 2022 tot stand is gekomen. Je vindt hierin dus alleen de aangenomen beslispunten terug.

BURGERAKKOORD Rheden CO₂-neutraal

12 november 2022

Wij, Burgers van Rheden, in vergadering bijeen op 12 november 2022 in de Ontmoetingskerk in Dieren besluiten als volgt:

1. Aan de Bak!

Titel: Topprioriteit maken: 100% productie en opslag van energie op lokaal niveau!

1.3 Burgers en de gemeente Rheden gaan een team vormen dat als doel heeft: organiseren dat bewoners worden ontzorgd t.b.v. verduurzaming woning.

2. Hoe verklein ik mijn CO₂-footprint?

Titel: Hoe verklein ik mijn CO₂ voetafdruk? Ga met actieve burgers de wijk in, om mensen te informeren over hoe men kan bijdragen aan een oplossing.

2.1 Betrek een gedragswetenschapper en communicatiedeskundige bij de communicatie richting de burger, zodat het iedereen duidelijk wordt, dat CO₂ reductie een noodzaak is en voordelen met zich meebrengt.

2.2 De website watisjouwrheden.nl uitbreiden met CO₂ besparingen door kleine tot grote gedragsveranderingen, van gordijnen voor de ramen tot minder vlees/zuivel.

2.3 Advies tot aan de keukentafel: De gemeente faciliteert actieve burgers die doelgroepgericht de wijk in gaan, om de burgers te informeren over de noodzaak van CO₂ reductie, inzicht te geven in hun persoonlijke verander mogelijkheden en te motiveren tot actie.

2.4 Een online CO₂ voetafdruk berekening wordt toegevoegd aan de website: watisjouwrheden.nl, zodat inzicht wordt gegeven in de persoonlijke verander mogelijkheden. Met het invullen van persoonlijke CO₂ doelen per wijk, kan een competitie worden opgezet, om zo de hele gemeente te motiveren en in beweging te brengen.

3. Duurzaamheidsplatform

Titel: Duurzaamheidsplatform

3.1 Het oprichten van een Kernteam CO₂-neutraal Rheden in 2040 als aanvulling op en verbetering van de website www.watisjouwrheden.nl. Met als doel hier een duurzaamheidsplatform van te maken waar we de inwoners en betrokkenen van de gemeente Rheden niet alleen informeren, bewustmaken, motiveren en adviseren op het gebied van energiebesparende maatregelen en duurzaam leven, maar waar we ze ook samenbrengen.

3.2 Het communicatiekanaal zijn voor het communiceren van alle uitkomsten van het Burgerberaad en de voortgang van de realisatie van de initiatieven en van andere wensen en behoeften vanuit de inwoners.

3.3 Het opzetten van een promotieteam met vrijwilligers dat actief ervoor zorgt dat het duurzaamheidsplatform grote bekendheid krijgt in de gemeente Rheden.

4. Gemeentelijk Energiebedrijf

Titel: Een perspectief, een Gemeentelijk Energiebedrijf (GEB)

4.4 Vóór 2050 worden alle woningen in de gemeente Rheden energie (CO2) neutraal.

Titel: Vergroening en Betrokkenheid

5. Lokale Zelfvoorziening

Titel: Vergroening en Betrokkenheid

5.1 In aansluiting op het huidige biodiversiteits- en groen plan speelt de gemeente een sturende rol in uitbesteden Groenbeheer zodat het huidige openbare groen van mono naar Permacultuur transformeert

5.2 Duurzaamheidsbudget vergroten en actiever het gebruik hiervan bevorderen d.m.v. uitgave praktische nieuwsbrief en één loket voor informatie en aanvragen

6. Minder = meer

Titel: Rheden consuminderend op weg naar CO2-neutraal in 2040!

6.1 De gemeente Rheden stelt samen met bedrijven en burgerraad een meerjaren-programma 'consuminderen op het gebied van voeding, mobiliteit en wonen' op, waarmee burgers, bedrijven en de gemeente worden gestimuleerd te consuminderen op het vlak waar zij kunnen bijdragen.

6.2 Alle beleidsdocumenten en voorstellen die de thema's voeding, mobiliteit en wonen raken worden getoetst op CO2 uitstoot inclusief de verborgen impact alvorens goedgekeurd dan wel aangenomen te worden in de gemeenteraad;

6.3 De gemeente gaat in de periode 2023 – 2027 actief voorlichting geven over de impact van vlees- en zuivelconsumptie op het milieu op alle scholen en in de fysieke en online media;

6.5 De gemeente gaat voorlichting geven over de CO2-impact van het kopen van (te veel) "spullen" zoals kleding maar ook huishoudelijke artikelen; tegelijk gaat zij actief het "aan huis bezorgen" terugdringen door verkeersmaatregelen (autoluw) en burgers stimuleren om de pakketjes af te halen bij een distributiepunt.

7. Natuur, onze bondgenoot

Titel: Samen onze omgeving en ons voedsel vernatuurzamen

7.1 Lekker gezond van eigen grond: Lokale, natuurinclusieve landbouw stimuleren door investeringszekerheden voor agrariërs te vergroten en afzetmogelijkheden voor lokale producten vergroten.

7.2 Ondersteun bewonersinitiatieven: Bewonersinitiatieven voor lokale natuurinclusieve voedselproductie en flora-verrijking van de ruimte ondersteunen in zowel om aanloopkosten als inschakeling van deskundige begeleiding in ontwerp en uitvoering.

- 7.3 Coördineer inzet van vrijwilligers: Organiseer een centrale coördinatie van vrijwilligers op het gebied van de natuurinclusieve landbouw als het vergroenen.
- 7.4 Van het gras af: Verminder het oppervlak aan grasvelden en verharde oppervlakken, incl muren, daken en bedrijfsterreinen. Deze niet-klimaatbestendige oppervlakten vervangen door biodiversere (inheemse) begroeiing en landschapselementen.
- 7.5 Verduurzaam maai- en zaai-beleid: Maak het openbaar groen en onderhoud ervan bio-diverser en duurzamer door een meer klimaatbestendige en fauna-vriendelijke keuze aan flora en pas frequentie en wijze van maaien en onderhoud hierop aan.
- 7.6 Hanteer de zonneladder: Op weg naar een natuurinclusieve energietransitie. Gebruik groene ruimte zuinig en indien mogelijk dubbel, zoals wateropslag en gevarieerde ondergroei en randen. Start uitrol opwekking van zonne-energie op daken.
- 7.7 Informeer, communiceer en committeer: Informeer niet alleen via digitale en papieren media, maar ook door persoonlijk contact in wijk of straat. Neem betrokkenen mee in het waarom en gewenste effect van activiteiten in hun buurt of werkgebied. Zorg voor opvolging. Sluit aan bij gelijksoortige projecten en initiatieven.

8. Groen beleid

Titel: Gemeente, focus op Vergroening - benut de vriendelijke uitstraling van de natuur om het maatschappelijk draagvlak naar CO2-neutraliteit te vergroten

- 8.1 Gebruik vergroening als leidend uitgangspunt in alle ruimtelijk beleidsterreinen. Omdat natuur en biodiversiteit als sympathiek worden ervaren vergroten we het draagvlak op alle beleidsterreinen ten gunste van het klimaat.
- 8.2 Vergroen: 1, Versnel de uitvoering van 'Gemeentelijk Beheerplan Groen 2020-2025'; 2, vergroot de directe hulp aan burgerinitiatieven die vergroenen zoals subsidieregelingen. Dit om minder CO2 uit te stoten en meer CO2 op te vangen, en de effecten van droogte, stortregens en hitte te verminderen.
- 8.3 Ondersteun een representatief, permanent opiniepanel bestaande uit burgers en organisaties om maatregelen ter vergroening van Rheden zowel te ontwikkelen als te toetsen.
- 8.4 Vorm door de overheid opgekocht agrarisch landbouwgebied, en eigen grondposities van de gemeente, om in nieuwe natuur. Indien er besloten wordt dat deze gebieden ook plaats moeten bieden voor zonnevelden dan dient bij vergunningverlening 50% van de oppervlakte van de zonnevelden te bestaan uit natuur.
- 8.5 Installeer vogelvriendelijke windmolens indien er besloten wordt dat die er toch moeten komen. Randvoorwaarden, bijvoorbeeld: één rode of zwarte wiek, een detectiesysteem met stilstandvoorziening voor vogels, niet boven bos of in vogelrijke gebieden en geen linten van windmolens want dan kunnen vogels er niet voorbij.
- 8.6 Rheden zet in op natuurinclusieve woningbouw. '3-30-300' wordt de norm: minstens 3 bomen zichtbaar uit elke woning, minstens 30% bladerdek in elke wijk en maximaal 300 meter van het dichtstbijzijnde park of stadsbosje.

9. Solidair duurzaam

Titel: Solidair verduurzamen, CO2-reductie en welzijn gaan hand in hand

- 9.1 Alle sociale huurwoningen hebben in 2028 een lager energieverbruik dan 75 kWh/m² per jaar voor het verwarmen van de woning. De gemeente maakt daarvoor samen met de Huurders Vereniging Rheden prestatieafspraken met Vivare.
- 9.2 Fors intensiveren van energietoetsing waarbij de gratis toegang tot energietoetsers wordt uitgebreid tot inwoners met een modaal inkomen. Hiervoor maakt de gemeente voldoende structurele middelen vrij in de begroting.
- 9.3 Instellen van een 'revolving fund' _voor verduurzamingsmaatregelen aan woningen van eigenaren die in aanmerking komen voor energietoetsing. Te beheren door een onafhankelijke stichting. Gemeente Rheden stelt een startbedrag ter beschikking van twee miljoen euro.
- 9.4 De gemeente neemt het initiatief tot het aanjagen van de realisatie van collectieve wijkgerichte energieneutrale oplossingen. Zij doet dat in wijken waarin meer dan 30% van de woningen uit sociale huur en/of middenhuurwoningen bestaan.
- 9.5 Introductie van een (duurzaam samengestelde) lunch voor alle leerlingen van de basisscholen in de gemeente Rheden voor het schooljaar 2023 – 2024, in samenspraak met lokale producenten, schoolbesturen en gemeente.
- 9.6 Creëren van economische bloei door in winkelcentra en op de weekmarkt het aanbod aan lokaal en regionaal geproduceerd voedsel met een kleine CO₂-voetafdruk toegankelijker voor iedere Rhedenaar te maken, samen met agrariërs, ondernemers en gemeente.
- 9.7 Agrarische gronden in eigendom van de gemeente alleen inzetten voor projecten die bijdragen aan de CO₂ doelstelling.

10. Wijkgerichte energievoorziening

Titel: Naar een wijkgerichte energievoorziening – CO₂ neutraal maar wel lekker warm!

- 10.1 We ontwikkelen in Rheden wijkgerichte energie-oplossingen: lokale oplossingen van de energievraag waar je samen meerdere energiebronnen combineert afhankelijk van wat er voorhanden en/of logisch is zoals zon, wind, warmte, batterijopslag.
- 10.2 We werken in Rheden met een wijkgerichte aanpak om de energietransitie vorm te geven waarbij de gemeente en de wijkbewoners samenwerken met een heldere rolverdeling. De gemeente zorgt voor expertise, ervaring uit andere projecten en coördinatie.
- 10.3 Een lokaal op te richten energie-coöperatie wordt eigenaar van het wijkenergiesysteem. In de coöperatie participeren de wijk en de gemeente in een door de wijk gekozen verhouding. Door, voor en van de burgers.

Aldus vastgesteld en besloten te Dieren, gemeente Rheden, d.d. 12 november 2022

de leden: *De ondertekende versie is op verzoek in te zien.*